

Zaštita osobnih podataka i Schengenski informacijski sustav

Republika Hrvatska
Ministarstvo unutarnjih poslova

Što je Schengenski informacijski sustav?

Schengenski informacijski sustav je zajednički informacijski sustav koji omogućuje nadležnim tijelima u državama članicama schengenskog prostora suradnju u razmjeni podataka te predstavlja bitan alat za primjenu odredbi schengenske pravne stečevine. Uspostavljen je kao pomoć za održavanje sigurnosti u državama članicama schengenskog prostora u nedostatku unutarnjih graničnih kontrola.

Schengenski informacijski sustav predstavlja kompenzacijsku mjeru za održavanje visokoga stupnja sigurnosti u području slobode, sigurnosti i pravde Europske unije tako da podupire operativnu suradnju policijskih i pravosudnih tijela u kaznenim stvarima.

Riječ je o opsežnom informacijskom sustavu kojim se omogućuje policijskim, pravosudnim i ostalim tijelima s pravom pristupa da unose i pretražuju upozorenja o nestalim osobama, o osobama i predmetima povezanim s kaznenim djelima i o državljanima trećih država koji ne smiju ući i boraviti u schengenskom prostoru. Najnovija verzija Schengenskog informacijskog sustava druge generacije (SIS II) puštena je u rad 9. travnja 2013.

Ovisno o vrsti upozorenja, SIS II je uređen bilo Uredbom (EZ) 1987/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. prosinca 2006. o uspostavi, djelovanju i korištenju druge generacije Schengenskog informacijskog sustava (SIS II) ili Odlukom Vijeća 2007/533/PUP od 12. lipnja 2007. o osnivanju, radu i korištenju druge generacije Schengenskog informacijskog sustava (SIS II).

Koje su vrste podataka pohranjene u SIS II sustavu?

SIS II sadrži dvije kategorije podataka koje dostavljaju države članice: podatke o osobama i predmetima za kojima je izdano upozorenje.

Kada se upozorenje odnosi na osobu, informacija uvijek sadrži ime, prezime i sve nadimke, spol, upućivanje na odluku na temelju koje je izdano upozorenje i mjeru koja se treba poduzeti.

Ukoliko je raspoloživo, upozorenje može također sadržavati informacije kao što su bilo kakve posebne, objektivne fizičke posebnosti koje nisu podložne promjenama, mjesto i datum rođenja, fotografije, otiske prstiju, državljanstvo / državljanstva, je li dotična osoba naoružana, nasilna ili je u bijegu, razlog za upozorenje, tijelo koje je izdalo upozorenje, poveznice s drugim upozorenja izdanim u SIS II sustavu i vrstu kaznenog djela.

SIS II sustav sadrži sljedeća upozorenja:

- upozorenja izdana u vezi s državljanima trećih zemalja u svrhu zabrane ulaska i boravka,
- upozorenja za osobe za koje se traži uhićenje radi predaje ili izručenja,
- upozorenja o nestalim osobama,
- upozorenja o osobama koje se traže zbog sudjelovanja u pravosudnom postupku,
- upozorenja o osobama i predmetima radi skrivenih ili namjenskih provjera i
- upozorenja o predmetima koji se oduzimaju ili koriste kao dokaz u kaznenom postupku.

Koja su prava ispitanika u SIS II sustavu?

Uredba i Odluka o SIS II sustavu jamče svakoj osobi čiji se osobni podaci obrađuju u SIS II sustavu posebna prava. Ta se prava mogu ostvarivati u bilo kojoj zemlji koja koristi SIS II sustav, bez obzira koja je država članica izdala upozorenje. Svaka osoba ima pravo zahtijevati pristup osobnim podacima koje su države članice unijele u SIS II sustav, ispravak netočnih podataka i brisanje nezakonito pohranjenih podataka, kao i podnijeti pritužbu sudu ili tijelu nadležnom prema pravu bilo koje države članice kojom traži pristup, ispravak, brisanje ili dobivanje podataka ili naknadu štete u vezi s upozorenjem koje se na nju odnosi.

Pravo pristupa podacima

Svaka osoba ima pravo na pristup osobnim podacima koji se na nju odnose a koji su uneseni u SIS II sustav. Pravo osoba na pristup podacima ostvaruje se u skladu s nacionalnim pravom svake države članice pred kojom se fizičke osobe pozivaju na to pravo. Informacije se ne dostavljaju osobi na koju se odnose ako je to nužno zbog izvršenja zakonitog zadatka u vezi s upozorenjem ili zbog zaštite prava i sloboda trećih strana.

Osoba se obavješćuje u najkraćem mogućem roku, a najkasnije 60 dana od dana kada je zatražila pristup ili prije, ako to nacionalno zakonodavstvo omogućuje.

Pravo ispravka netočnih podataka i brisanja nezakonito pohranjenih podataka

Svaka osoba ima pravo zahtijevati da se netočni podaci u vezi s njom isprave ili da se nezakonito pohranjeni podaci o njoj brišu. Pojedinaac mora biti u najkraćem mogućem roku, a u svakom slučaju najkasnije tri mjeseca od dana podnošenja zahtjeva za ispravak ili brisanje, obaviješten o daljnjim mjerama za ostvarivanje njegovih prava na ispravak ili prije, ako nacionalno pravo tako predviđa.

Svaka osoba može podnijeti tužbu sudu ili tijelu nadležnom prema pravu bilo koje države članice kojom traži pristup, ispravak, brisanje ili dobivanje podataka ili naknadu štete u vezi s upozorenjem koji se na nju odnosi.

Kako se ostvaruje pravo ispitanika na pristup, ispravak i brisanje podataka iz SIS II sustava u Republici Hrvatskoj?

Ispitanici će pravo na pristup, ispravak i brisanje podataka iz SIS II sustava moći ostvariti kada Vijeće Europske unije donese odluku kojom se odredbe schengenske pravne stečevine o SIS II sustavu primjenjuju na Republiku Hrvatsku. Zahtjev za ostvarivanje prava na pristup, ispravak i brisanje osobnih podataka iz SIS II sustava dostavlja se u pisanom obliku na adresu Ministarstva unutarnjih poslova: Ulica grada Vukovara 33, 10 000 Zagreb.

Zahtjev se može podnijeti i neposredno u pisanom obliku, usmeno na zapisnik ili sukladno postupku propisanom Zakonom o elektroničkoj ispravi i Zakonom o elektroničkom potpisu. Zahtjev mora biti vlastoručno potpisan od strane ispitanika – podnositelja zahtjeva, odnosno njegovih zakonskih zastupnika ili punomoćnika. Postupak je oslobođen bilo kakve naplate.

Ispitanik je dužan u zahtjevu navesti svoje osobne podatke (ime, prezime, osobni identifikacijski broj, prebivalište, mjesto i datum rođenja, državljanstvo). Uz zahtjev je potrebno priložiti presliku važeće javne isprave kojom se dokazuje identitet podnositelja zahtjeva (osobna iskaznica ili putovnica). U svrhu lakšeg ostvarivanja prava ispitanika pripremljeni su obrasci zahtjeva za pristup, ispravak i brisanje podataka iz SIS II sustava koji su dostupni na web stranici MUP-a.

U postupku za ostvarivanje prava na pristup, ispravak i brisanje podataka ispitanika može zastupati osoba ovlaštena za zastupanje. Osoba ovlaštena za zastupanje ispitanika dužna je podnijeti dokaz o ovlasti za zastupanje.

Pitanja u vezi ostvarivanja prava ispitanika mogu se **uputiti službeniku za zaštitu osobnih podataka**. Svatko tko smatra da mu je povrijeđeno neko pravo može podnijeti zahtjev za utvrđivanje povrede prava **Agenciji za zaštitu osobnih podataka**.